

Yeni Türk Lirası!

Ecz. Hakan ZAMAN

E Yeni bir sürecin eşiğine geldiğimiz bu günlerde, yaşayışımızı idame ettirmemiz için gerekli olan en önemli unsurlardan birisi, paramız şekil değiştiriyor. 1 OCAK 2005 tarihinden itibaren paramızdan altı sıfır atılarak Yeni Türk Lirasına geçiş yaşayacağız. YTL'nin alt birimi ise Yeni Kuruş (YKr) olacaktır. Bu geçişin ana gerekçeleri 1970'li yıllardan günümüze değin yaşadığımız yüksek enflasyon, bazı ekonomik değerlerin milyarlarla, trilyonlarla hatta katrilyonlarla ifade edilmesine neden olmuştur. Bol sıfırlı rakamlar başlıca kasa işlemlerinde olmak üzere, muhasebe ve istatistik kayıtlarında, bilgi işlem programlarında

ve ödeme sistemlerinde sorunlar yaratabilmekteydi. Bu sebepler yüzünden değişime gidilmiştir.

Paramızdan sıfırların atılma ilkelerini şöyle sıralayabiliriz:

*Bol sıfırlı rakamların yarattığı teknik ve operasyonel sorunların aşılabilmesi,
*Enflasyonun kalıcı bir biçimde tek haneli rakamlara düşürülmesindeki kararlılık bu sayede anlaşılabilir,
*YTL olarak üst değerli 2 büyük küpür daha çıkarılacak, bu sayede istikrar ortamında uzun süre küpür kompozisyonunda değişikliğe gitmeye gerek kalmayacak.

*Enflasyonun tek haneli rakamlara

düşürülmesiyle birlikte paramızın itibarı yükselecek,

*Madeni para kullanım alışkanlığı artacak, Kuruşla işlem yapma dönemine dönülecektir.

Halen kullandığımız kağıt ve madeni paralar 2005 yılı sonuna kadar geçerliliğini korumaktadır. 2005 yılında 1 yıl boyunca hem bugünkü Türk Lirası hem de Yeni Türk Lirası beraber tedavül edilecekler. 2006 yılından sonraki bir tarihte yapılacak olan ikinci aşamasında ise "Yeni Türk Lirası" ibaresinin başında bulunan "Yeni" ibaresi kaldırılarak tekrar TL'ye dönülecektir.

Döviz kurları ve faizler üzerinde ne tür

bir etki yaratacağı ancak bu oluşum gerçekleştiğinde ve zaman içerisinde görülecektir. Çünkü şu dönemde iyi veya kötü şeklinde bir yorum yapmak yanlış anlamalara mehil verebilir.

Kanunlarda ve diğer mevzuatta, idari işlemlerde, yargı kararlarında, her türlü hukuki muamelelerde, kıymetli evrak ve hukuki sonuç doğuran diğer belgeler ile ödeme ve değişim araçlarında Türk Lirası veya Lira'ya yapılan atıflar, Yeni Türk Lirasına yapılmış sayılacaktır.

Tarafların, Türk lirası üzerinden yapılan her türlü hukuki muamele ile kıymetli evrak ve hukuki sonuç doğuran diğer işlem ve belgeleri, belirtilen değişim oranını dikkate olarak 31.12.2005 tarihine kadar, bu tarih dahil Yeni Türk Lirası'na göre değiştirmeleri halinde, bu muamele ve düzenlenecek belgeler ve her türlü vergi, resim, harç ve diğer yükümlülüklerden muaf olacaktır.

Tüketicinin korunması hakkında Kanun'un 12 nci maddesi çerçevesinde düzenlenecek etiket ve tarife ve listeleri, 01.01.2005-31.12.2005 tarihleri arasında TL ve YTL üzerinden ayrı ayrı gösterilecektir. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler hakkında, aynı kanunun 25 nci maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen ceza uygulanacaktır. Bu nedenle ilaçların üzerinde bulunan fiyat küpürlerinin hem yeni uygulamaya göre hem de eski uygulamaya göre her iki fiyatın da bulunması gerekmektedir.

01.01.2005 tarihinden itibaren, kaydi olarak takip edilen tüm TL hesaplarının YTL'ye dönüşümü gerektiğinden, banka hesapları da 01.01.2005 tarihinden itibaren YTL'ye dönüştürülecektir.

Uluslararası para kodlarına ilişkin ISO-4217 standardı kapsamında YTL'nin uluslar arası para kodu, TC Merkez Bankası tarafından sözkonusu standardın sekreteryaya hizmetini veren BSI (British

Standards Institution: İngiliz Standartları Enstitüsü)'ye yapılan başvuru sonucu "TRY 949 2" olarak belirlenmiştir. 1 Ocak 2005 itibariyle otomatik para çekme makinelerinden hem TL, hem de YTL banknot bulunabilecektir. Nakit ödemeler ister YTL isterse de TL üzerinden yapılsın 1 Ocak 2005 tarihinden sonra kayıtlar YTL üzerinden yapılacaktır.

YTL banknot ve madeni paralar hangi küpürlerden meydana geliyor?

YTL banknotlar:
1, 5, 10, 20, 50, 100 YTL

Madeni paralar:
1, 5, 10, 25, 50 YKr

1.000.000 TL=1 YTL

100YTL=100.000.000 TL
50YKr=500.000TL
50YTL=50.000.000TL
25YKr=250.000 TL
20YTL=20.000.000TL
10YKr=100.000TL
10YTL=10.000.000TL
5YKr=50.000TL
5YTL=5.000.000TL
1YKr=10.000TL
1YTL=1.000.000TL

Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerde, ödeme aşamasında ve işlem sonuçlarında yarım Yeni Kuruş ve üzerinde kalan işlemler "1 YKr" a tamamlanacak; yarım YKr'un altında kalan değerler ise dikkate alınmayacaktır.

Örnekler:

47.285.298TL= 47,29YTL
KırkyediYTLyirmidokuzYKr
468.428.251.500TL= 468.428.25YTL
Dörtüyatmışsekizbindörtüzyirmisekiz
YTLyirmibeşYKr
5.005.200TL =5.01YTL BeşYTLbirYKr
45.695.285TL = 45.70YTL

KırkbeşYTLyetmişYKr

995.000TL =1.00 YTL Bir YTL
994.900TL =0.99YTL DoksandokuzYKr
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, gösterge niteliğindeki döviz ve efektif kurlarını ilan ederken, uluslararası uygulamalara benzer olarak, noktadan önce ve sonra kullanılan rakam sayısının 5'e eşit olduğu, gösterge niteliğindeki bir kur listesi ilan edilecektir.

1 ABD Doları döviz satış kuru 1.432.925 TL'ye eşit iken, 1.432.925 YTL'ye eşit hale gelecektir. Böyle bir durumda, noktadan sonra kaç basamak kullanılacağı sorusu önem kazanmaktadır.

Örnek verecek olursak:

Döviz Cinsi
Döviz Alış
Döviz Satış
Efektif Alış
Efektif Satış
1 ABD Doları
1.4260YTL
1.4329YTL
1.4250YTL
1.4351YTL
1 EURO
1.7207YTL
1.7207YTL
1.7190YTL
1.7295YTL

YTL 'ye alışmak biraz zaman alacak gibi. Özellikle para alışverişlerinde yanlış anlamalar gerçekleşebilecektir. Umuyoruz ki bu sıkıntılı dönemi bir an önce aşabilelim. Bu olaya mesleki açıdan baktığımızda belki de en fazla küsüratlara maalesef ilaç fiyatları sahip. Fiyat küpürlerinin daha da sadeleştirilmesiyle bizleri bir nebze daha rahatlatacağını düşünüyorum.